

Bolagsdag VME

29 november 2023

Omvärldsanalys

Inflation

Vi har sett stora kostnadsökningar under 2023 och befarar att de kommer fortsätta och påverka oss än mer 2024. Inflationen gör att våra åtaganden för pensioner och övriga verksamhetskostnader ökar kraftigt framöver. Våra spillvärmeavtal kommer att påverkas rejält utav indexförändringen.

Energi

I spåren av rådande energipolitiska läge så har priset på olja ökat kraftigt. Oljepriset avspeglas också i bolagets inköp av bioolja. Det är osäkert om prisökningen är permanent eller om det kan ske en återgång när säkerhetsläget förändras och de restflöden som är råvara för framställning av biooljan återgår till det normala.

Vi ser även en helt ny prisnivå på biobränslen i Sverige, säkerhetsläget i Europa har skapat nya flöden för skogsbränslen, där en hel del bränslen styrs mot Europa som har en större betalningsvilja och en samtidig påverkan av vår valuta. Detta har resulterat en helt ny prisnivå på biobränslen. Vi ser kraftiga prisjusteringar på både skogsråvaror och även förädlade bränslen som pellets.

Råvaror

Skenande energikostnader, efterdyningar av covid-19-pandemin, klimatutmaningar och det pågående kriget i Ukraina med dess påverkan på råvarutillgång och priser står till grund för svårigheter att upprätthålla normal produktion i flertalet branscher - däribland produktion av rå- och färdigvaror för VA-industrin. Det finns en reell risk för brist av kloridbaserade kemikalier, vilket då kommer att behöva prioriteras i Sverige.

Säkerhet

VME berörs av NIS-direktivet som är framtaget av EU och som ställer krav på informationssäkerhet i offentliga system. Generellt bedöms verksamheterna ha säkra och robusta system men för att möta ökat yttre hot och högre krav kommer arbetet med att ytterligare förstärka systemsäkerheten att intensifieras under 2024.

Kompetens

Den kommunaltekniska branschens handlingsutrymme påverkas dels av omvärldsutvecklingen där klimat- och hållbarhetsfrågorna ökar i betydelse. Den offentliga ekonomin utmanas av demografin där obalansen mellan små och stora kommuner, mellan stad och land, tillväxt och stagnation och mellan ung och äldre ökar i omfattning. Detta märks inte minst i det omfattande behovet av förstärkt kompetensförsörjning som förs fram av många aktörer inom branschen. Den digitala utvecklingen har också skapat ett nytt kommunikationslandskap som förändrat sätten att påverka samhällsutveckling och beslutfattare.

Politik

Regel- och påverkanslandskapet förändras även av att allt fler beslut fattas på överstatlig nivå, inte minst i EU. Inom EU finns en rörelse mot en mer gemensam europeisk syn på vattnet som gemensam råvara, resurs och ekosystemtjänst, vilket kommer att få stora konsekvenser för Sverige. I en mer orolig värld ökar sårbarhets- och säkerhetsfrågor markant i betydelse. Samtidigt ställs krav på tillgänglighet och öppenhet gällande kunskap och information. Vatten och avloppsdirektiven från EU kommer att få stor påverkan på svensk VA-infrastruktur.

Nytt direktiv om energieffektivitet (EU) 2023/1791

VME kommer att omfattas av krav på energikartläggning. Den första Energikartläggningen ska vara klar senast 11 oktober 2026 och energiledningssystemet ska vara infört senast 11 oktober 2027.

Oklart om kravet ställs på moderbolaget eller på vardera dotterbolag, men VME kommer oavsett behöva införa ett energiledningssystem.

VME kommer behöva anlita certifierad energikartläggare för att genomföra kartläggningarna, införa avgränsningar. Arbetet kommer kräva en arbetsgrupp med god kännedom om energianvändningen inom respektive avdelning. Arbetet bör även samordnas med kommande hållbarhetsredovisning för att undvika dubbelarbete.

Hållbarhetsredovisning

EU:s nya direktiv för hållbarhetsrapportering, CSRD, träder i kraft 2024 och kommer successivt att omfatta allt fler företag. Som det ser ut nu kommer Rådhuset AB omfattas av dessa krav.

CSRD står för Corporate Sustainability Reporting Directive. Syftet med CSRD är att öka jämförbarhet på hållbarhetsrapporter, kvalitet på information, transparens gällande företagens miljömässiga och sociala påverkan, samt bolagsstyrning kopplat till hållbarhet. I och med CSRD kommer de företag som ska hållbarhetsrapportera stå inför nya betydligt mer omfattande krav.

Företag som omfattas av kravet kommer behöva rapportera sina strategier, affärsmodeller, styrning, organisation, väsentlighetsanalyser, påverkan, möjligheter, risker, policyer, mål, handlingsplaner och resultat.

Förpackningar-nytt kommande uppdrag

Enligt riksdagsbeslut lämnas ansvaret för att samla in förpackning över till kommunerna. Vad som också ingick i riksdagens beslut, är att från och med 1 januari 2026 ska kommuner ordna med insamling av förpackningar på torg och i parker samt andra välbesökta platser där kommunen har ett renhållningsansvar. Detta kommer att påverka VME's arbete med renhållning på allmänna ytor. Vi vet idag inte i vilken utsträckning det berör oss, varken kostnads- eller arbetsmässigt.

Finansiell analys av ägardirektivens ekonomiska mål

- Utdelning Köpings kommun 12 mkr per år
- Avkastning på totalt kapital med 4% (fjärrvärmeverksamheten)
- Soliditet på minst 20% i genomsnitt för en treårsperiod (fjärrvärmeverksamheten)

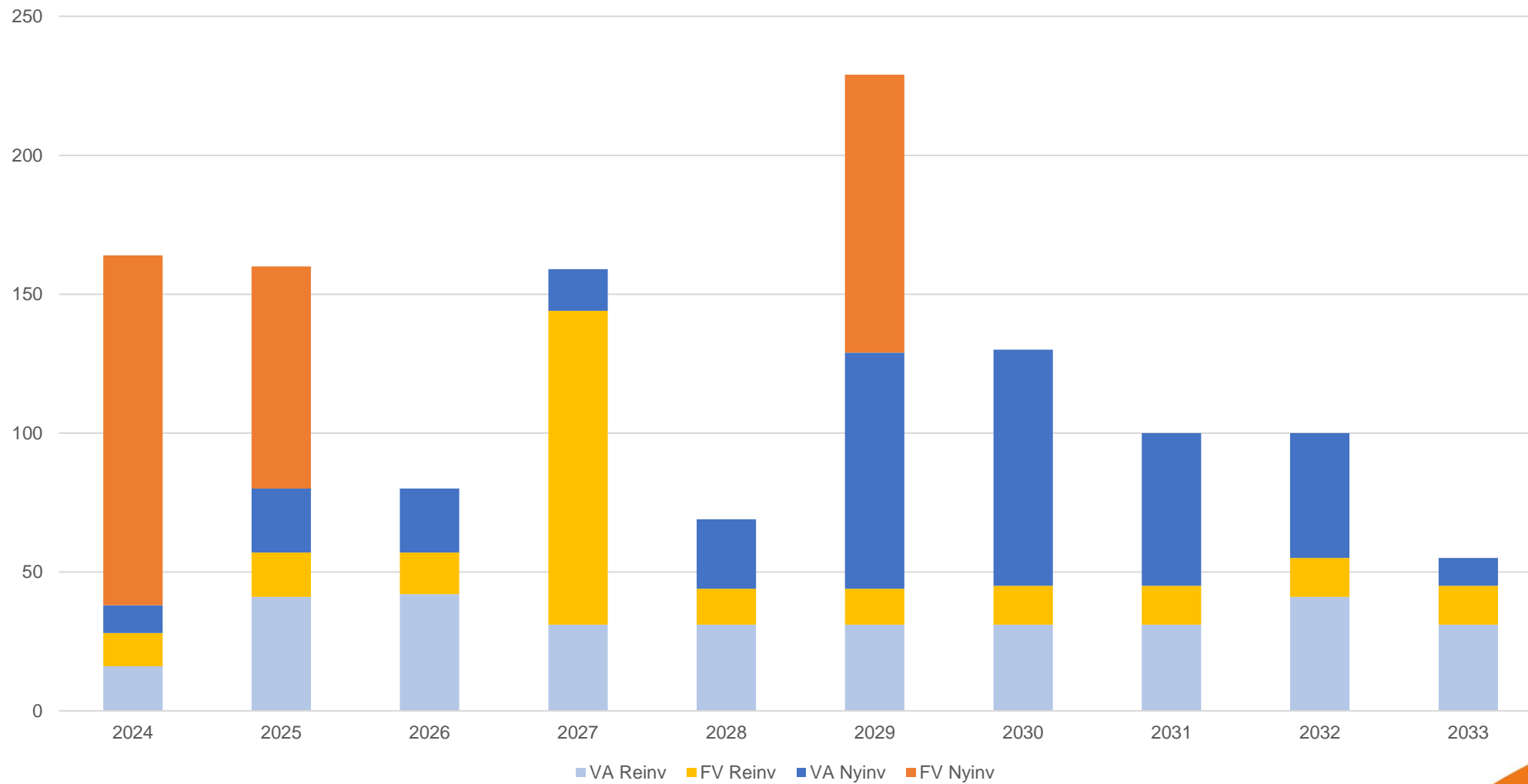
SWOT analys

Styrkor (Internt)	Svagheter (Internt)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bred och djup kompetens 2. Stark ägare 3. Lagom stora 4. Gott förtroende från styrelsen 5. God lokal kännedom 6. Lösningsorienterade 7. Ansvarstagande 8. Vana vid projektarbete 9. Flexibla 10. Högt förtroende 11. Tillgängliga 12. Hjälpvilliga	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utspridda arbetsplatser 2. Komplex organisation 3. En liten organisation 4. Personberoende 5. Interna kommunikationskanaler 6. Begränsade resurser 7. Svårt att rekrytera 8. Ständigt nya centrala system och arbetssätt 9. Beroende av externa resurser 10. Interna relationer 11. Synergier inom VME

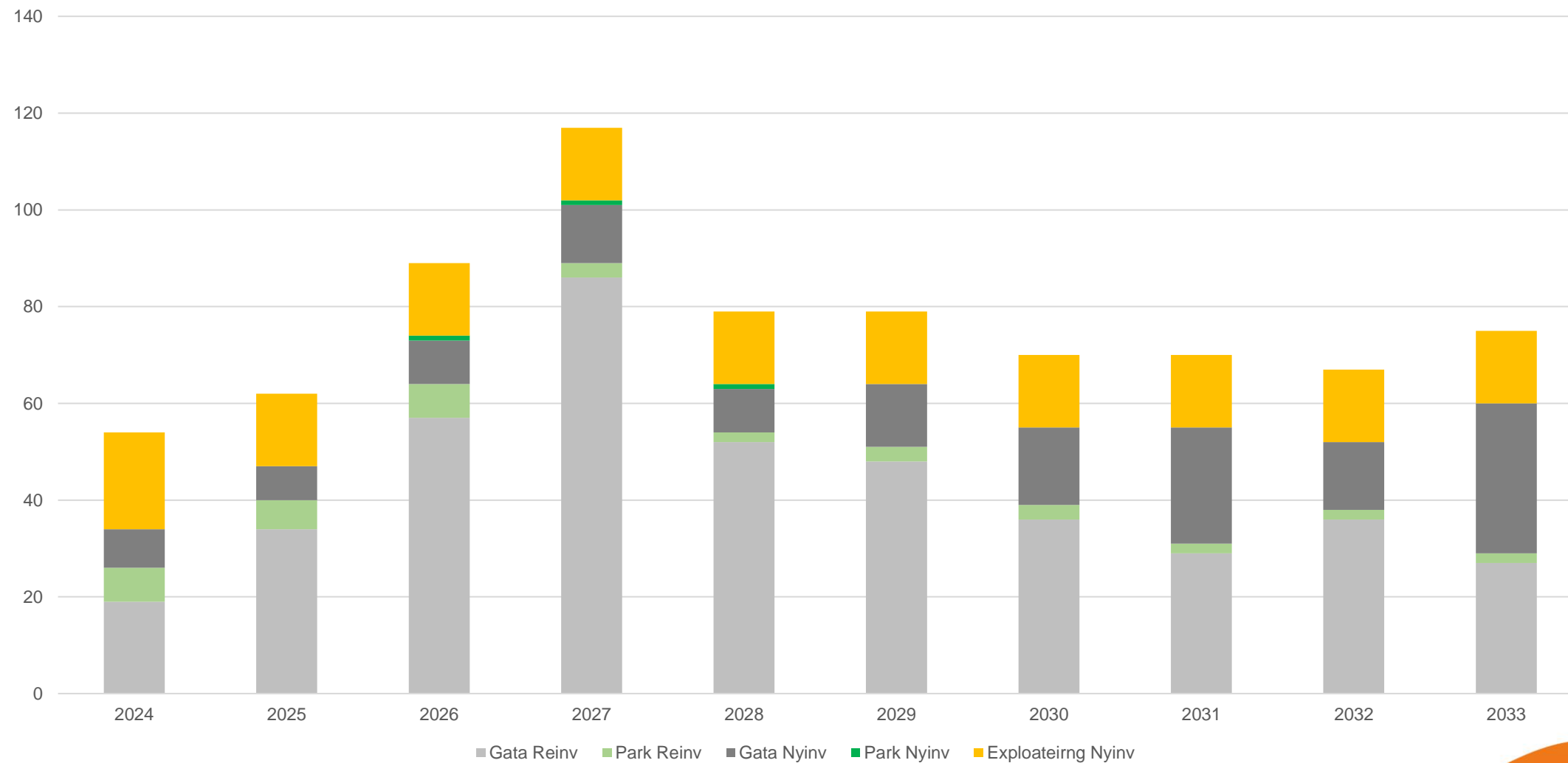
SWOT analys

Möjligheter (Externt)	Hot (Externt)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Gemensam lokal 2. Norsa industriområde 3. Goda relationer med bransch 4. Ökad samordning inom KAK 5. Attraktiv arbetsgivare 6. Fjärrvärme attraktiv produkt 7. VA attraktiv produkt 8. Ökad kunskap om gaturum 9. Goda nätverksmöjligheter 10. Erbjuder praktikplatser	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inflation 2. Liten kommun 3. Bristfälligt centralt stöd 4. Beroende av skatteintäkter 5. Extremväder 6. Styrts av koncernen 7. Svårt att rekrytera kompetens 8. Beroende extern kompetens/leverantörer 9. Politiska beslut 10. Ökade lagkrav 11. Påverkas av omvärlden i stort 12. Säkerhetsläget 13. Råvarubrist 14. Elbrist

Investeringsplan avgiftsfinansierad verksamhet (Mkr)

Investeringsplan skattefinansierad verksamhet (Mkr)

Huvudaktiviteter 2024

PB 5 Arboga

Projektmål

- Bygga ny baslastproduktion om 20 MW panneffekt på Vimman i Arboga
- Klara tidplanen med start värmeleveranser hösten 2024 och ett övertagande av anläggningen Q1 2025
- Klara projektet inom budgeten på 235 mkr
- Bygga en kondensatreningsanläggning som klarar av att rena samtliga kondensatflöden inom fastigheten inklusive befintlig anläggning
- Bygga en miljö- och arbetsmiljöriktig anläggning för fjärrvärme

PB 5 Arboga, aktiviteter 2024

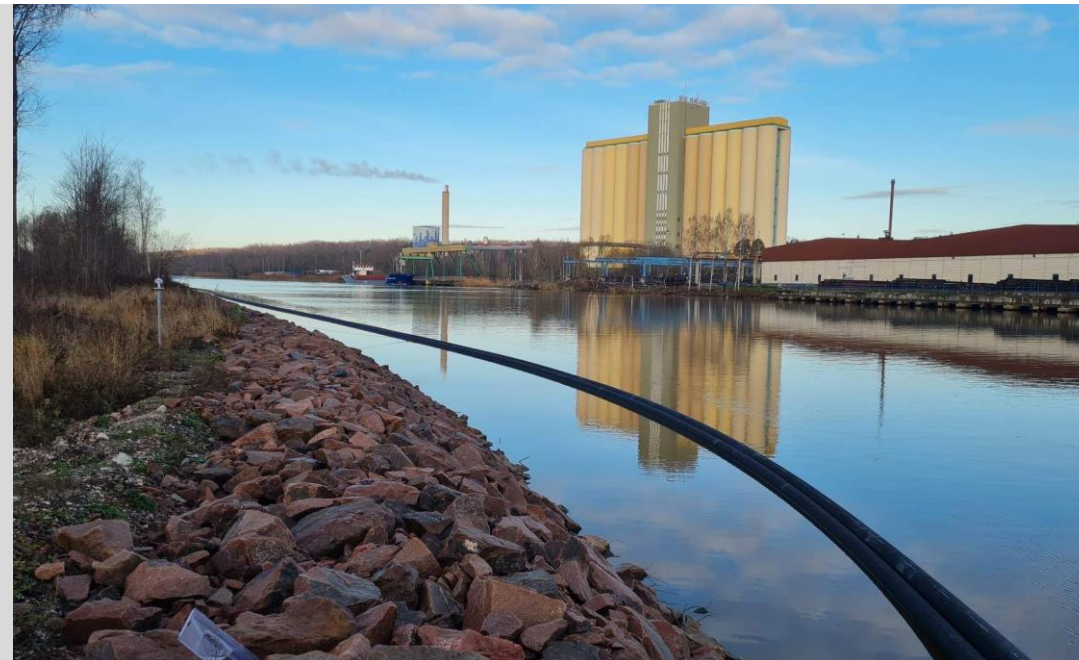
Aktivitet	Sluttid
Detaljschakt och gjutning platta och bränslelager	Nov 2023 till feb 2024
Leverans och inlyft huvudkomponenter, processleverans	Mars 2024
Platsmontage processutrustning	Mars-okt 2024
Färdigställande Bygg	Feb-nov 2024
Driftsättning och intrimning (värmeleverans)	Okt-nov 2024
Kommersiell drift och övertagande	Februari 2025

Norra mälarderstranden 2024

Projektet består av flera entreprenader.

- Ledningsförläggning. **Ny upphandling**
- Inköp av stora pumpstationer. ✓
- En upphandling av villapumpstationer. ✓
- Tryckstegringsstationer för vatten ✓

VME sköter själva samordningen mellan dessa olika entreprenader.

Fokus under våren-24 är att hitta en bra modell för ledningsentreprenad på land. Denna upphandling har avbrutits pga. av för få anbud. Vi kommer att bjuda in våra entreprenörer i dialogmöten för att försöka "sälja" projektet.

Projektet Ullvi Ängar under 2024

Startade i mitten av november -23 och väntas bli klart hösten -25. Arbetet bedrivs från norr till söder och börjar vid Ullvileden. Vi kommer i huvudsak att följa en liten befintlig grusväg som ligger ungefärligt där den nya vägen ska gå.

Det första arbetet är att lägga ned rör och ledningar in till området och detta kommer att göras i själva Ullvileden. Utöver arbetet i Ullvileden kommer vi att anlägga byggvägar på de ytor som ska bli gång- och cykelvägar.

Arbetet startar med att befintlig vegetation och yttlig jord avlägsnas för att sedan få andra användningsområden.

Anläggningsarbetet börjar sedan med läggningen av VA och Fjärrvärme. Parallellt med dessa arbeten grävs diken och en dammanläggning för att få undan dagvatten från området. Ullviforsen.

I början av 2024 kommer vi ha jobbat oss fram till den första gatukorsningen. När vi har kommit till korsningen kan vi att dela upp arbetet på två parallella arbetslag. Vi kommer då att kunna dubbla hastigheten på byggnationen. När VA- och fjärrvärme-ledningarna är klara börjar vi bygga vägarna.

Projekt nytt tillstånd:

- Söker nytt tillstånd för reningsverket.
- Risk för krav på hantering av vårt röt slam. Rötning. Kommer då förmodligen att påverka förhållandet med fjärrvärmeleveranser till verket.

Viktiga utredningar som får stor påverkan på verksamheterna och ekonomin i VME

Norsaområdet

Vafab har beslutat att upphöra med avfallsförbränningsverksamheten 2024-06-30, detta påverkar fjärrvärmeverksamheten i stor omfattning. Frågan vi ställer oss nu, är vad som sker med kvarvarande byggnader och processystem?

Vi har sedan långt tillbaka samverkat och byggt gemensamma processystem på Norsa, det har varit ett sätt att begränsa respektive parts investeringar. Nu står vi inför en delvis nedläggning, utan några som helst planer från Vafab hur detta skall ske.

Vafab driver verksamheten med stöd i ett upprättat tomträttsavtal, där syftet med avtalet är att bedriva avfallsförbränning och i förlängningen svara för en del av vår fjärrvärmeproduktion. I och med att man avser att upphöra med detta så kan man även tolka att Vafab bryter mot intentionerna i tomträtten. Här bör vi agera!

Signalera att kommunen avser att återföra tomträtten, detta för att långsiktigt trygga framtida värmeproduktion i lokalerna. Alternativen är att köpa loss tomträtten, eller i värsta fall säga upp tomträtten, dock med en uppsägningstid fram till 2034, inte optimalt då lokalerna lär förfalla då vi befarar att underhållet kommer drastiskt att minska.

Viktiga utredningar som får stor påverkan på verksamheterna och ekonomin i VME

Gemensam lokalisering för kontorspersonal

I dagsläget upplever personalen att det skapar problem i vardagen att kontorspersonalen sitter uppdelade på många olika platser i Köping. VME vill utreda de möjligheter som finns för att se över lokalfrågan för att framöver kunna effektivisera arbetet och förbättra arbetsmiljön.

Marknadsföra VME

I kundundersökningen fick vi synpunkter på att VME upplevs som anonyma. Medborgarna vet inte riktigt vilken service de kan få av VME. Därför behöver vi marknadsföra oss. Arbeta med extern information via hemsida, reportage, synas på universitet osv. 2024 kommer VME synas på digitala skärmar på universiteten i Västerås, Eskilstuna och Örebro.

Viktiga utredningar som får stor påverkan på verksamheterna och ekonomin i VME

Nytt tillstånd för avloppsreningsverket NORSA, samt det nya avloppsdirektivet

EU-kommissionen har presenterat sitt förslag till ett nytt direktiv om rening av avlopp från tätbebyggelse, som kommer påverka avloppsreningsverkens arbete i flera decennier framåt.

Nu väntar en politisk process i bland annat EU:s Ministerråd och EU-parlamentet under kanske ett år eller mer innan avloppsdirektivet beslutas. Sveriges miljöminister framför Sveriges synpunkter i ministerrådet efter förankring i riksdagens EU-nämnd. När direktivet är beslutat ska kraven införas i svensk lagstiftning i flera steg, vilket kan kräva en eller flera utredningar. Svenskt Vatten kommer att noga följa den politiska processen på både EU-nivå som nationell nivå och arbeta nära medlemskretsen för att på bästa sätt företräda branschens intressen.

Viktiga utredningar som får stor påverkan på verksamheterna och ekonomin i VME

Nytt tillstånd för avloppsreningsverket NORSA, samt det nya avloppsdirektivet

Nu kan vi kort konstatera att förslaget innehåller följande:

- läkemedelsrening för alla reningsverk för fler än 100 000 personekvivalenter (pe) och för reningsverk för minst 10 000 pe om recipienten är känslig. Företag som sätter miljöpåverkande läkemedel och andra kemiska ämnen på marknaden ska vara med och bekosta reningen om ämnena sätts på marknaden över en viss kvantitet.
- tydligare krav än tidigare på industrier och verksamheter som ansluter till reningsverk.
- energirevisioner och energineutralitet på nationell nivå för reningsverk för minst 10 000 pe avseende förnybar energi
- uppföljning av utsläpp av klimatpåverkande gaser som metan och lustgas.
- kväve i avlopp från orter med minst 10 000 pe ska i etapper renas till 6 mg/l (85%) om det släpps ut till kvävekänsliga områden
- hänsyn till kväveretention (naturens rening av kväve på dess väg till havet) förbjuds
- inga hänsyn ska tas till kallt klimat
- riskbedömning av t.ex. påverkan på miljökvalitetsnormer och badvatten med krav på motåtgärder

Viktiga utredningar som får stor påverkan på verksamheterna och ekonomin i VME

Nytt tillstånd för avloppsreningsverket NORSA, samt det nya avloppsdirektivet

Nu kan vi kort konstatera att förslaget innehåller följande:

- planering av åtgärder som berör ledningar, dagvatten och bräddningar för orter med minst 10 000 pe
- bortledning av avloppsvatten och utsläpp från orter för minst 1 000 pe
- direktivet blir tillämpligt på områden med avloppsvatten från minst 10 pe/ha under en vecka per år
- korta genomförandetider för t.ex. införande av kväverening och läkemedelsrening
- utvidgade krav på kontroller och rapportering
- övervakning av smitta, t.ex. Covidvirus och poliovirus
- information till allmänheten om avloppsanläggningar och utsläpp
- allmänheten ska ha tillgång till toaletter
- straff och skadestånd